

Slægten Banner.

Et Par Notitser af C. Klitgaard.

Til Jyllands ældste og mest bekendte Adelsslægter maa vel henregnes Slægten B a n n e r, der i særlig Grad var knyttet til Vendssyssel, hvor den gennem en lang Aarrække ejede Hovedgaardene Asdal og Kokkedal. Slægtens Mandslinie skal i Følge »Danmarks Adels Aarbog« være uddød 1713 med Kaptajn Niels Nielsen Banner.

Det synes, som om Slægten samtidig med, at den gik tilbage i Velstand, ogsaa gik tilbage med Hensyn til honnet Ambition, hvilke Egenskaber vel ogsaa sædvanligvis følges ad, thi om Otto Andersen Banner og Jytte Nielsdatter Bilds Børn oplyser Adelsaarbogen, at D o r t e skikkede sig ilde og af Brødrene blev indemuret, hvorefter hun ca. 1647 døde i Fængslet lidende af Mangel paa alt, og Søsteren K a r e n løb 1637 til Tyskland med Præsten Torben Nielsen i Sønder Næraa. Af Otto Banners Sønner skal her kun omtales P r e b e n B a n n e r til Ringstedgaard, Lundsgaard og Stenshede, født 1624, død 1666, Skifte 30. Maj 1667, Kammerjunker og Oberstløjtnant. Han residerede antagelig sidst paa Stenshede ved Sæby og er begravet i Volstrup Kirke. Hans Hustru E l l e n A x e l s d a t t e r R o s e n k r a n t z var født 1619, og efter 1673 at have solgt Stenshede, boede hun i Sæby, død 1683. I Ægteskabet var der 4 Sønner og 2 Døtre, af hvilke kun Sønnen Axel og Døtrene overlevede Faderen, og for dem var Farbroderen, Oberstløjtnant Ejler Evert Banner til Ellinggaard m. m. Værge. Om A x e l B a n n e r oplyses 1688¹⁾, at det ikke vides, om eller hvor han lever, saa han maa vel være rejst udenlands. Den ene Datter var J y t t e C e c i l i e B a n n e r²⁾, der 27. Novbr. 1685 ægtede Studiosus C h r i s t e n L a u r s e n D y s t e r, f. ca. 1655, antagelig Søn af Laurids Hansen Dyster, Præst i Glenstrup, og Margrete Mortensdatter Hvas. Christen Dyster blev Student privat og 1674 imm. ved Universitetet i Kbh.; April—Septbr. 1685 var han Ridefoged paa Sæbygaard, blev derefter Forpagter af ½ Hørbylund og Fru Eva Ungers Ridefoged der, og 1686³⁾ blev han Forpagter eller

¹⁾ Børglum-Jerslev H. Tgb. 23. Aug. og 3. Septbr. 1688.

²⁾ Kaldes i Sæby Kbg. Jutta Barbra Banner, men i Tingbogen Jutta Cecilie.

³⁾ Børglum-Jerslev H. Tgb. 1. Febr. 1687 og Viborg Landstings Justitspr. 9.

Bestyrer af Kajholm i Rubjerg Sogn, der ligeledes ejedes af Fru Eva Unger, men Kajholm blev helt ødelagt af Sandflugt paa hin Tid og kom 1687 til at staa øde. Dyster var 1688 Ridefoged til Sæbygaard og udlagdes da som Barnefader¹⁾; samme Aar var han Forpagter af Gaarden Hestvang i Understed Sogn (Hk. 12-3-2-0 og Skov til 12 Svins Olden)²⁾, der var Ryttergods. Han senere Forhold kendes ikke³⁾ og heller ikke, om Adelsaarbogens Oplysning, at hans Hustru blev gift 2. Gang med en Løjtnant, er rigtig; hun blev Oldfrue paa Bregentved, kom 1729 i Vartov og døde der 16. April 1731 (Adelsaarbogen). Den anden af Preben Banners Døtre var Anne Margrethe Banner, om hvem Adelsaarbogen beretter, at hun efter nogles Beretning skal have ægtet en Degn, men 1686 var gift med en indvandret Skotte, Oberstløjtnant Alexander Hay til »Søeflodt« (1686), der blev skudt for Presburg.

Om Ægteparret kan oplyses følgende: 7. Febr. 1686 døbttes deres Datter Ellen Malene i Sæby Kirke (begr. 30. April s. A.), og Faddere var Borgmester Christian Ferslev, Chr. Laursen Dyster; Margrete, Hr. Alberts i Volstrup og Kirsten, Hr. Jørgens i Sæby, — altsaa Honoratiores. 1687 boede velb. Alexander Hay i en Gaard i Dal i Understed Sogn, hvilken Gaard havde 4—5 Tdr. Hk., og 12. Marts 1687 stævnedes han Degnen Niels Pedersen i Understed angaaende Udsæd i nogen Jord⁴⁾. Slaget ved Presburg stod 1687, men det synes mig tvivlsomt, at Alexander Hay i Understed er identisk med den i Slaget skudte Oberstløjtnant af samme Navn, thi 1687 blev der efter Biskoppens Ordre betalt 6 Daler til Understed Kirke for afgangne Løjtnant Hayes og hans Barns Lejersted i Kirkens Begravelse⁵⁾, og det er vel lidet sandsynligt, at hans Lig skulde være blevet transporteret hjem fra Presburg i Ungarn; snarere kunde antages, at han var blevet dødelig saaret i denne Kamp, men saa kommer Modsigelsen mellem Oberstløjtnant og Løjtnant. Anne Margrete Banner blev efter Alex. Hays Død gift (før 23. Aug. 1688)⁶⁾ med velb. Korporal Caspar Ernst Richart v. Schafraedt, men videre om dem vides ikke. For enkelte af foranstaaende Data takkes Hr. Arkivar S. Nygård.

¹⁾ Sæby Tgb. 98.

²⁾ Matr. 1688.

³⁾ En Christian Dyster søgte 1706 en Kopisttjeneste ved Rentekammeret (Rtk.s resol.-prot. 58, 292).

⁴⁾ Børglum-Jerslev H. Tgb.

⁵⁾ Kirkens Regnskabsbog.

⁶⁾ Børglum-Jerslev H. Tgb.